

2022. aasta majandusolümpiaadi lõppvoor Praktilise ülesande legend.

Martin on 40-aastane ettevõtte tegevjuht, kes lisaks puidutöötlemise tehnoloogia erialale omandas paar aastat tagasi magistrikraadi ökonomikas ja ettevõtluses. Ta otsis uusi töölaseid väljakutseid ning kandideeris CV-keskuse kaudu AS Divano tegevjuhi kohale, kus töötab 2021. aasta algusest.

AS Divano on pehme mööbli tootmisele spetsialiseerunud ettevõtte Eestis, aktsiakapitaliga 171 328 eurot. AS Divanol on sertifikaat Edukas Eesti Ettevõtte. Ettevõttes töötab 40 inimest. Otseselt tootmisest võtab osa 30 töötajat. 70% vabriku kogutoodangust valmistatakse tellimuse peale, mida saadakse edasimüüjatelt ettevõtetest. Valmistoodangu transpordi vastavatesse poodidesse korraldab AS Divano. Lisaks koduturule ekspordib AS Divano tooteid ka Läti, Leetu ja Soome. 2020. aasta müügitulust 20% on eksporditulu. Majanduskasvu tingimustes, kui suurenesid ehitusmahud, suurenes turul ka nõudlus erinevate mööblitoodete järele. Vabriku tootmismahude suurendamine oli aga ruumipuudusel problemaatiline.

AS Divano juhatus

püstitas 2021. aastaks järgmised eesmärgid:

- suurendada aasta lõpuks saadavat kasumit 20% võrra, võrreldes eelmise aasta kasumiga;
- suurendada aasta lõpuks müügitulu 12% võrra, võrreldes eelmise aasta müügituluga;
- suurendada ekspordi 5%, võrreldes eelmise aasta ekspordiga.

Martin tegi juhatuse koosolekul ettekande müügitulu ja kasumi suurendamise osas, kus tegi ettepaneku laiendada tootmispinda.

Juhatus otsustas:

- Vähendada laopinda kuni 200m² ja vabanenud pinna arvelt suurendada tootmispinda.
- Suurendada ette tellitud toodete hulka 70%-lt 95%-ni.
- Lähtuvalt muudatustest tootmises korraldada ümber logistika.
- Osta uus tootmisjuhtimistarkvara.

Osteti uus tootmisjuhtimistarkvara, mille kasutamine parandas info haldamist, materjalide ostu ja tootmise planeerimist. Vähenes töötajate töökoormus ja hoiti kokku ületundide tasustamise pealt.

Mööbli tootmisest võtavad osa erinevad spetsialistid - tislid, õmblejad, karkassi valmistajad, juurdelõikajad jne.

Tootmine on valdkond, mis sõltub paljude teiste valdkondade töö tulemusest (müük, materjalide ostmine, ladu, logistika, klientide käitumine jne). Tootmisel lähtutakse ka logistika loogikast. Seega on väga oluline, kuidas on organiseeritud valmistoodangu äravedu.

Olulise muudatusena vähenes laopind ja seoses sellega tuli ümber korraldada ka valmistoodangu vedu. Enam ei toodetud niisama lattu, vaid keskenduti ühel nädalal näiteks ainult Tallinna tellimuste täitmisele, järgmisel nädalal Tartu tellimuste ja järgmisel ekspordi täitmisele. Ei toodetud ja tarnitud enam täpselt tellimuste saabumise järjekorras. See pikendas klientidele tarneaega kuni 3 nädalani.

Tabel 1. AS Divano Tumbade tootmise kulud ja tulud.

Tootmiskaht (tk)	96	97	98	99	100	101	102	103	104
Kogukulud (eurot)	9 638	9 718	9 805	9 900	10 000	10 116	10 236	10 366	10 511
Piirkulu (eurot)									
Müügitulu (eurot)	11 136	11 252	11 368	11 484	11 600	11 716	11 832	11 948	12 064
Piirtulu (eurot)									

Tabel 2. AS Divano Transpordikulud

	Enne tootmise reorganiseerimist		Pärast tootmise reorganiseerimist	
Sihtkoht	Tallinn	Tartu	Tallinn	Tartu
Transpordikulu (eurot/ühe veo kohta)	450,00	150,00	450,00	150,00
Vedude hulk (kuus)	8	4	5	2
Transpordikulu (eurot)				
Kokku				

Tabel 3. Voodite tootmise mahu sõltuvus töötajate arvust AS Divanos

Töötajate arv	3	4	5	6	7	8	9
Valmistatud voodid (tk)	10	35	70	110	155	175	180

Müügijuht Rasmus võrdles põhiliste tootegruppide müügitulemusi.

Tabel 4. AS Divano müügitulemused Eesti turul aastal 2021

Mööblitood	Tootmise keskmine omahind (eurot/tk)	Kogunõudluse prognoos 2021. a (tk)	Kogunõudluse realisatsioon 2021.a. (tk)	Müügihind (eurot/tk)	Müügitulu prognoos 2021. a (eurot)	Müügitulu Realisatsioon 2021. a (eurot)	Kasum ühe tooteühiku kohta (eurot)
Voodi	240	120	130	512	61 440	66 560	
Tumba	100	96	100	116	11 136	11 600	
Diivanvoodi	300	175	200	612	107 100	122 400	
Tugitool	180	220	250	211	46 420	57 750	
Nurgadiivan	400	500	600	864	432 000	518 400	
2-ne diivan	250	200	150	468	93 600	70 200	
Kokku					751 696	846 910	

Igal aastal jääb AS Divanol järele ca 500 kg kangajääke, mis seni läks lihtsalt utiliseerimisele. Martin otsis võimalust kasutada kangajääke keskkonnasõbralikumalt ja leidis uue ettevõtete vahelise koostööplatvormi Materjalivoog, mis võimaldab tootjatel kas oma materjali jääke väärdada või tootmise sisendiks teisest ettevõttest materjali leida. Üldine printsiip on "Kõik, mis loodusest võetakse, peab jääma kasutusse võimalikult pikaks ajaks".

Järeilmaksust

Kallimate toodete kohene väljaost võib käia ostjal üle jõu ja on üldtuntud tõde, et kui pakkuda järeilmaksuvõimalust, siis läbimüük suureneb. Järeilmaks on finantsteenuse ja selle eest tuleb ostjal maksta intressi. Järeilmaksu pakkuva ettevõtte intressimäär kujuneb järgmiselt:

- nõuete mahakandmine, kui klient osutub maksejõuetuks 5%
- töötajate tasustamine, kes vormistavad järeilmaksu 1%
- võlgade või maksete meenutamise seotud kulud 1,4%
- kasum 2%

Dubai EXPO-I jäi Rootsi mööblitoodete vahendajatel silma Eesti reklaamvideotelt AS Divano tooted seetõttu, et ettevõtte on ühinenud ringlusmajandust toetava platvormiga ja arendanud keskkonnasäästlikku tootmisviisi. Rootsi edasimüüja tellis AS-lt Divano erinevaid mööblitooteid summas 159 015 SEK. Rootsi tellijalt AS Divano arvele laekunud müügisumma konverteeriti tabelis antud valuutakursi alusel eurodeks.

Tabel 5. Panga valuutakurs

Seisuga 27.03.2021.a	Pank ostab	Pank müüb
Rootsi kroon (SEK)	10,60100	10,08950

Tabel 6. AS Divano kasumiaruanne

	Majandusaasta 2021.a	Majandusaasta 2020.a.
Müügitulu	1138576	981531
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude muutus	321	5959
Materjalid ja teenused	-316181	-337945
Palgakulu	-532075	-409354
Tööjõumaksud		-138361
Põhivara kulum	-47044	-45844
Muud ärikulud	-182	-306
Ärikasum(-kahjum)		55680
Muud finantstulud/-kulud	-496	20
Kasum enne maksustamist		55700
Ettevõtte tulumaks	0	-850
Aruandeaasta puhaskasum		54850

Tabel 7. AS Divano bilanss 31.12.2021

AKTIVA		PASSIVA	
Aktiva kokku:		Passiva kokku:	